

PRZYGOTOWANIE DZIECI 3- LETNICH DO PODJĘCIA EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

Adaptacja dziecka do nowego środowiska zależy nie tylko od niego samego, ale także od warunków od niego niezależnych. Wśród czynników, które warunkują przystosowanie dziecka do przedszkola, na pierwszym miejscu wymienia się rodzinę.

Rodzina jest pierwszym środowiskiem opiekuńczo-wychowawczym dziecka. Stymuluje ona rozwój dziecka oraz zaspokaja jego potrzeby. Szczególną rolę wobec małego dziecka pełni matka. Ona jako pierwsza zaspokaja potrzeby biologiczne i emocjonalne dziecka, stąd też wielka więź między nimi. Rodzina dzięki swojej strukturze, warunkom społeczno-ekonomicznym, stylu wychowania oraz uznawanych wartości i ciągłości wpływów w ogromnym stopniu oddziałuje na jednostkę ludzką. Dziecko wzrastając w dobrych warunkach społecznych, materialnych i kulturalnych prawidłowo funkcjonuje i rozwija postawy społeczne oraz zdolności przystosowawcze. Rodzina włącza dziecko w sieć relacji i związków uczuciowych z innymi osobami, a przez to uczy sposobów komunikowania się i interpretowania różnych modeli zachowań i wyborów.

Odpowiednie przygotowanie dziecka do przedszkola wiąże się ze stopniowym wdrażaniem go do podejmowania różnych obowiązków domowych i przestrzegania ustalonych zasad współżycia w rodzinie.

- Należy stwarzać dziecku sytuacje samodzielnego rozwiązywania problemów. Służą temu polecenia wydawane przez rodziców, zwłaszcza przy wykonywaniu wspólnych prac domowych. Dziecko nabiera wtedy umiejętności samodzielnego organizowania sobie pracy i nabiera odpowiedzialności za podjęte działania i swoje postępowanie. Wykonując powierzone mu obowiązki, podejmuje własną inicjatywę, uczy się zdyscyplinowania i wytrwałości oraz doprowadzenia rozpoczętej pracy do końca.
- Aby dzieci przyswoiły sobie nawyki związane z organizacją zajęć w przedszkolu, należy już w domu wdrażać je do dłuższego skupiania uwagi i uważnego słuchania. Warto min. obserwować przyrodę, rozmawiać na temat spostrzeżeń dziecka, wspólnie oglądać obrazki, słuchać opowiadań i piosenek, przestrzegać reguł podczas zabaw i gier, malować kredkami (farbami), wycinać nożyczkami, lepić z plasteliny. Ważne jest aby rozwijać samodzielność dziecka, szczególnie w zakresie czynności samoobsługowych.
- Należy kształtować pozytywną motywację dziecka do przedszkola, organizować kontakty z rówieśnikami i rozwijać umiejętność komunikowania się z innymi. Wzbogacanie pozytywnych doświadczeń dziecka ułatwi podjęcie przez niego obowiązków przedszkolaka.
- Warto stopniowo uniezależniać dziecko psychicznie od rodziców, szczególnie od matki poprzez np. przyzwyczajanie do dłuższej ich nieobecności, a co się z tym wiąże zostawiania dziecka pod opieką innych członków rodziny.
- Należy czuwać nad prawidłowym rozwojem dziecka i pracować nad korygowaniem jego trudności czy odchyleń, bowiem wyrównywanie braków przed pójściem dziecka do przedszkola jest łatwiejsze niż w późniejszym okresie. W razie jakichkolwiek podejrzeń związanych z ogólnym rozwojem dziecka warto podjąć współpracę z lekarzem czy poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Należy bacznie obserwować dziecko i troszczyć się szczególnie o te które mają wadliwą postawę ciała, płaskostopie, przytępiony słuch, krótkowzroczność, zez, wady wymowy, jąkanie czy zaburzenia motoryczne. Wady te należy korygować, bowiem „nie ruszone” i „pozostawione sobie” utrudnią dziecku adaptację do nowego środowiska.

We wrześniu, wraz z dniem przekroczenia progu przedszkolnego, powinno przestrzegać się kilku podstawowych zasad, które przyczynia się do łagodniejszego procesu adaptacji (*„Witamy w przedszkolu. Wspomaganie procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego” A. Klim- Klimaszewska, 2011*):

- krótkie pożegnanie w przedszkolu;
- nieokazywanie dziecku własnych rozterek w trakcie pozostawiania go w przedszkolu, bowiem wtedy przekazujemy mu swoje lęki;
- niemówienie dziecku, że zostanie zabrane wcześniej, kiedy to jest niemożliwe, bowiem będzie nieszczęśliwe, że rodziców nie ma; unikanie obietnic, których nie można wypełnić
- po odebraniu dziecka z przedszkola unikanie omawiania jego zachowania przy nim samym, bowiem stwierdzenia typu „Nie chciał jeść”, „Beczał cały dzień”, „Narobił w majtki” itp. odbijają się negatywnie na dziecku;
- pytanie nauczyciela nie tylko o to, czy dziecko wszystko zjadło, ale też o to, czy nawiązuje kontakty z rówieśnikami, czy radzi sobie w różnych sytuacjach przedszkolnych, czy nie sprawia problemów wychowawczych;
- przynoszenie przez dziecko do przedszkola własnych zabawek, przytulank, kocyków, chusteczek itp.;
- ubieranie dziecka w strój wygodny do samodzielnego ubierania dla trzylatka (np. spodnie na gumce i kapcie na rzepy), które można pobrudzić;
- ścisła współpraca rodziców z nauczycielem, okazywanie zaufania do pracowników przedszkola.

Rady dla rodziców przygotowujących swoje dzieci do podjęcia edukacji przedszkolnej:

1. Nie należy dziecka straszyć przedszkolem np. „W przedszkolu będziesz musiał zjadać wszystko!”;
2. Należy wyjaśnić dziecku dlaczego będzie chodzić do przedszkola;
3. Należy w domu rozmawiać z dzieckiem na temat przedszkola, opowiadać, że będzie bawiło się z rówieśnikami i z panią;
4. Ważne jest przedstawienie pozytywnego, ale niezbyt wyidealizowanego obrazu przedszkola. Warto skorzystać z książek o przedszkolu np. *Dzień malucha*” z serii *Księga malucha*, „*Tupcio Chrupcio nie chce iść do przedszkola*” czy „*Kamyczek-przedszkole*” Christine L’Heureux, „*Lulaki, pan Czekoladka i przedszkolaki czyli ważne sprawy małych ludzi*” Beaty Ostrowieckiej, „*Opowiadania dla przedszkolaków*” Renaty Piątkowskiej, „*Witajcie w przedszkolu*” Jutty Garbert i Ingrid Kelner czy też „*Żółwia foremka*” z serii *Kasi i Kubuś* autorstwa Ireny Landau;
5. Pozwolić dziecku uczestniczyć w przygotowaniach do przedszkola (wspólny zakup wyprawki do przedszkola), dajmy możliwość przyzwyczajania się do tych rzeczy w domu, aby w przedszkolu to wszystko nie było takie nowe, a już znajome i zarazem łatwe do rozpoznania;
6. Jeżeli dziecko do tej pory nie rozstawało się z rodzicami, powinno być na kilka godzin pozostawione pod opieką bliskich osób, bowiem w przeciwnym razie przedszkole będzie kojarzyło się mu z pierwszym rozstaniem;
7. Przyzwyczajając dziecko do samoobsługi, nie wyręczać go w ubieraniu, przy jedzeniu czy myciu rąk, a także w korzystaniu z sedesu;
8. Organizować dziecku kontakty z innymi dziećmi, np. na placu zabaw czy w domu
9. Warto starać się zredukować inne stresy, niezwiązane z przedszkolem, aby na czas pierwszych tygodni w przedszkolu „wyłączyć” inne większe emocje czy życiowe zmiany typu przeprowadzka, dłuższa nieobecność rodziców w domu, narodziny rodzeństwa, pobyt w szpitalu czy złe doświadczenia z opiekunką. W takich

przypadkach należy podwójnie zadbać o zaspokojenie potrzeb dziecka, zwłaszcza tych związanych z jego strefą emocjonalną.

Przedszkole, jako środowisko społeczne, będzie spełniało funkcję opiekuńczą, wychowawczą i dydaktyczną tylko wówczas kiedy dziecko będzie czuło się w nim dobrze i bezpiecznie. Wówczas szybciej się do niego przystosuje i stanie się prawdziwym przedszkolakiem.